

Yeni Birim Fiyatın Hatalı Tespiti: ... İş Ortaklığının taahhüdündeki "... İnşaatı" işinin yürütülmesi esnasında ihtiyaç duyulan ancak sözleşmede fiyatı bulunmayan "MB-63 Harç tabakalı kaya dolgu yapılması" imalat kalemine ilişkin düzenlenen yeni birim fiyat analizi incelendiğinde; analizde yer alan bazı imalat kalemlerinin sözleşme eki Birim Fiyat Tariflerinde bazı poz tariflerinin kapsamında olduğu, dolayısıyla söz konusu imalat kalemleri için yüklenicinin teklif

fiyatlarının kullanılmasđ gerektiği halde kamu birim fiyatlarının kullanılmasđ sonucu kamu zararına yol açıldığı görölmüştür.

Kamu İdaresi Türü
yazdır

Diğer Özel Bütçeli İdarelerkararı

Yılı 2016

Dairesi 8

Karar No 131

İlam No 121

Tutanak Tarihi 12.4.2018

Kararın Konusu İhale Mevzuatı ile İlgili Kararlar

Yeni Birim Fiyatın Hatalı Tespiti:

... İş Ortaklığının taahhüdündeki "... İnşaatı" işinin yürütölmesi esnasında ihtiyaç duyulan ancak sözleşmede fiyatı bulunmayan "MB-63 Harç tabakalı kaya dolgu yapılması" imalat kalemine ilişkin düzenlenen yeni birim fiyat analizi incelendiğinde;

analizde yer alan bazı imalat kalemlerinin sözleşme eki Birim Fiyat Tariflerinde bazı poz tariflerinin kapsamında olduğu, dolayısıyla söz konusu imalat kalemleri için yüklenicinin teklif fiyatlarının kullanılması gerektiği halde kamu birim fiyatlarının kullanılması sonucu kamu zararına yol açıldığı görülmüştür.

Yapılan incelemede; “MB-63 Harç tabakalı kaya dolgu yapılması” pozunun yeni birim fiyat analizinde yer alan;

“B-15.312 Barajlarda ocak ve ariyet sahalarından kaya kazılması ve dolgu, sedde ve/veya baraj dolgusuna konulması”, “B-07.D/3 Kaya nakli (M=3.250 m)” ve “B-15.052/B Titreşimli silindirle sıkıştırma” yardımcı pozların, “MB-03 Ocak sahalarında kaya kazılması ve baraj dolgusuna konulması (K-KU)” pozunun birim fiyat tarifi kapsamında yer verilen imalatlar niteliğinde olduğu,

“B-16.502 Barajlarda idarece istenen dozda kum ve gravye kullanılan beton”, “07.005 Transmikserle beton nakli (M=1.700 m)”, “07.D/1 Çimento nakli” ve “MB-60 F tipi uçucu kül temini ve nakli” yardımcı pozların ise, “MB-10 Barajlarda açıkta beton yapılması” pozunun birim fiyat tarifi kapsamında yer verilen imalatlar niteliğinde olduğu anlaşılmıştır.

Sözleşme eki Birim Fiyat Tariflerinde; “MB-03 Ocak sahalarında kaya kazılması ve baraj dolgusuna konulması (K-KU)” pozunun birim fiyatına dahil olan masrafların;

“İdarece gösterilecek her derinlik ve yükseklikte ve her cins

kaya ocağı veya kaya malzemeleri ariyet sahalarından, her cins ve klastaki kaya zeminlerin her cins ve kapasitede ekipmanlar kullanılarak, kuruda ve su içinde, her derinlik ve yükseklikte, her genişlikte, eğimde, her yerde (yarma, kanal, yatak, temel, ariyet, kupür gibi vs. diğer yerlerde) ve her türlü şartlarda kazılması, kazısı yapılacak alanlar içindeki her çap ve yüksekliğe kadar olan ağaçların kesilmesi, üstteki nebati toprağın, köklerin ve çürüyebilen organik maddelerin sıyrılarak temizlenmesi, (proje ve teknik şartnamesinde belirtilen granülometri ve evsafına uygun kaya malzemesi temini için ocak üstünün sıyırma kazıları dahil) patlayıcı maddenin temini ve nakli yapılmış imalat ve dolgular ile tabii zeminlerine zarar vermeyecek şekilde İdarece kabul edilen bir atış tekniği kullanılarak kazılması için lağım deliklerinin delinmesi, uygun evsafdaki patlayıcı maddelerle doldurulması, emniyet tedbirlerinin alınması, patlatılması, kayaların sökülmesi, proje ve teknik şartname esaslarına uygun malzemelerin, sınıflara ayrılarak seçilmesi, ayıklanması ve dolguya konulmasına müsaade edilmeyen malzemelerin, malzeme sahası içinde İdarenin gösterileceği yere depo edilmesi, dolgu yapılmasına uygun malzemelerin taşıtlara yüklenmesi, dolgu sahasına getirilmesi, temelinin teknik şartnamelere ve İdarenin talimatına uygun olarak zeminin gevşek kısımlarının kaldırılması, tümseklerin kazılarak kaldırılması icabında basınçlı hava ve su kullanılarak toz ve çamurların temizlenmesi ve temel dolgu yapımına hazır hale getirilmesi, her cins ve klastaki kaya malzemenin her cins ve kapasitede ekipmanlar kullanılarak kuruda ve su içinde, her derinlik ve yükseklikte, her genişlikte ve eğimde, (her yerdeki her türlü dolguya) her türlü şartlar altında teknik şartnamede belirtildiği şekilde, dolgu, sedde ve/veya baraj dolgu sahalarındaki İdarenin gösterileceği yerlere boşaltılması, sulanması ve yine teknik şartnamede belirtilen kalınlıktaki tabakalar halinde şartname uygun silindir ile serilmesi, şevlerin ve dolgu üst yüzeylerinin projelere göre tesviye ve tanzim edilmesi, ocakta kazılıp herhangi bir sebepten alınmamış malzemenin (pasa vs.) İdarenin göstereceği yere depo

edilmesi, Aşağıda “Birim fiyata dahil olmayan masraflar” başlığı altında sayılanlar dışında kalan bütün bu iş kalemleri için gereken her türlü işçilik, malzeme, donanım, ekipman, iş makinaları, enerji, su vs. gibi giderler ve şantiye mobilizasyonu, iş zorlukları, randıman düşüklükleri, yüklenici karı ve genel giderler.”

şeklinde belirlendiği ve tüm bu imalatları içeren söz konusu pozun sözleşmede teklif birim fiyatının ... TL/m³ olduğu görülmüştür.

Sözleşme eki Birim Fiyat Tariflerinde; “MB-10 Barajlarda açıkta beton yapılması” pozunun birim fiyatına dahil olan masrafların;

“Beton için agreganın ocak ve/veya malzeme ariyet sahalarından veya taşocağı işletilerek elde edilen kırmataş ve kırılmak suretiyle elde edilen kumun (konkasör kumu) çıkarılması, yıkanması ve uygun evsaftaki malzemelerin taşıtlara yüklenmesi ve taşınması, şantiyede boşaltılması, İdarece istenilen evsafta, irilikte ve sayıda gruplandırmayı temin edecek tarzda elenmesi, gruplara ayrılmış olarak depolanması, agrega malzemelerinin depo yerlerinden alınarak beton tesislerine taşınması, suyun temin edilmesi, iş için gerekli çimentonun temin edilmesi, işyerine taşınması, boşaltılması, depolanması, agrega malzemesinin ve çimentonun uygun görülen granülometrik analiz ve nisbetler dahilinde olmak üzere ağırlık esaslı (beton santralı) üzerinden tartılarak karışım yapılması, lüzumlu suyun, İdarece istenildiğinde prizi hızlandıran, prizi yavaşlatan, sızdırmazlık sağlayan, dona karşı koruyucu, hidrasyon ısısını yavaşlatan uçucu kül (fly-ash) ve benzeri her türlü katkı (sıvı veya toz) malzemelerinin temini, taşınması, depo edilmesi ve betona ilavesi, teknik

şartnamelerde belirtilen esaslar dahilinde uygun ekipmanlarla karıştırılarak betonun imal edilmesi, projesinde belirtilen kalıp cinslerine uygun olarak her cins düz ve eğri yüzeyli kalıpların temini ve hazırlanması, kalıp yüzeylerinin betona zarar vermeyecek ve İdarece tasvip edilecek bir cins yağ ile yağlanması, gerektiğinde kalıp içlerinin naylon, kontrplak, saç veya benzeri bir malzeme ile kaplanması, kalıpların icabında kayar kalıplar halinde tamamen çelik olarak imal edilmesi, kalıp iskelesi, iş iskelesi ve çalışma platformlarının yapılması, taşıma, kaldırma ve kaydırma için rayların döşenmesi, kalıpların her derinlik ve yükseklikte, her genişlik ve her yerde ve her türlü şartlar altında yerine konulması, monte edilmesi, çökmeleri, yıkılmayı ve her türlü deformasyonu önlemek için lüzumlu destek ve kuşakların yapılması, icabında betonun uygun vasıta ve ekipman kullanılarak döküleceği yere uygun vasıtalarla taşınması, her derinlik ve yüksekliğe, her yere ve her türlü şartlar altında icabında vinç, kablolu vinç, asansör ve elevatör kullanılarak veya beton pompası kullanılarak betonun segregasyonuna meydan verilmeden yerine dökülmesi, betonun İdarece tasvip edilecek vasıta ve ekipmanla dövülerek sıkıştırılması, yatay soğuk derzlerin teşkili için beton ilk prizini aldıktan sonra basınçlı hava ve su jeti kullanılarak veya İdarece tasvip edilen diğer bir metotla yıkanması, beton yüzeyi üstündeki debriz artıklarınının su jeti ile temizlenmesi, üstüne tekrar beton gelmeyecek beton yüzlerinin vibratörlü masterlar kullanılarak istenilen yüzey şartlarına uygun düzgünlüğe getirilmesi, dökülmüş betonun soğuktan, güneşten, olumsuz hava koşullarından korunması, küre tabi tutulması, imalat esnasında su boşaltılması gerektiği takdirde debisi ne miktarda olursa olsun suyun tahliyesi, kütle betonları dökümlerinde ve sonrasında hidratasyon ısısının kontrolü ve betonun soğutulması için alınması gerekli her türlü tedbirin (beton suyuna buz ilavesi, dökümden sonra üstüne buz serilmesi, borulu soğutma sistemi yapılarak gerekli müddet ile betonun soğutulması) alınması, beton mukavemetini kontrol için numunelerin alınması, gerekli deneylerin yapılması, bozuk

beton yüzlerinin tamir edilmesi, döküntü betonun temizlenerek depoya atılması sızdırmazlık gereken yapılarda kalıp bağlantı deliklerinin uygun malzeme ile doldurulması, priz müddetinin bitiminden sonra kalıpların sökülmesi, tekrar kullanılacak olanların temizlenmesi ve bakımlarının yapılarak kalıp montajına hazır hale getirilmesi, inşaat yerindeki yükleme, yatay ve düşey taşıma ve boşaltma. Aşağıda "Birim fiyata dahil olmayan masraflar" başlığı altında sayılanlar dışında kalan bütün bu iş kalemleri için gereken her türlü işçilik, malzeme, donanım, ekipman, iş makineleri, enerji, su v.s gibi giderler ve şantiye mobilizasyonu, iş zorlukları, randıman düşüklükleri, yüklenici karı ve genel giderler."

şeklinde belirlendiği ve tüm bu imalatları içeren söz konusu pozun sözleşmede teklif birim fiyatının ... TL/m³ olduğu görülmüştür.

Sözleşme eki Yapım İşleri Genel Şartnamesinin "Sözleşmede bulunmayan işlerin fiyatının tespiti" başlıklı 22'nci maddesinin 3'üncü fıkrasında;

"İş kalemi veya iş grubunun niteliğine uygun olarak yukarıdaki analizlere, kaynakların verimli kullanılması gözetilerek aşağıdaki rayiçlerden biri, birkaçı veya tamamı uygulanabilir:

1. a) Varsa yüklenicinin teklifinin ekinde idareye verdiği teklif rayiçler.

1. b) İdarede veya diğer idarelerde mevcut rayiçler.

1. c) ihaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan fiyatlar.

ç) İdarece kabul edilmek şartıyla, ticaret ve/veya sanayi odasınınca onaylanmış uygulama ayına ait yerel rayiçleri.” denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmündeki kaynakların verimli kullanılması ilkesi gözetilerek; MB-63 pozunun yeni birim fiyat analizinde; söz konusu yardımcı pozlara ilişkin imalatları içeren MB-03 ve MB-10 pozlarına yer verilip, bu pozların teklif birim fiyatlarının (... TL/m³, ...TL/m³) kullanılması gerekmektedir. Yine aynı şekilde, MB-63 pozunun yeni fiyat analizinde yer alan “B-16.501/B Portland çimentosu” yardımcı pozunun yerine de“MB-17 SSB-Enjeksiyon ve Slurry bünyesine giren çimento” pozunun teklif birim fiyatının (...TL/ton) kullanılması gerekmektedir. Yeni iş kaleminin fiyatı tespit edilirken; tüm imalat girdileri için ... tarafından yayımlanmış birim fiyatların esas alınması halinde, yüklenicinin aynı imalatı yapmak için teklif ettiği fiyatlar aşılacağından, bu durumun YİĞŞ ve sözleşme hükümlerine aykırı olacağı açıktır.

Savunmalarda; yüklenici tarafından teklif birim fiyat analizlerin İdareye sunulmadığı, dolayısıyla teklif analiz ve rayiçlerin yeni fiyat tespitinde kullanılmadığı, ifade edilmiş ise de; yüklenici, sözleşmede teknik tarifi verilen iş kalemleri için teklif ettiği fiyatlarla bağlı olduğundan, “MB-63 Harç tabakalı kaya dolgu yapılması” iş kaleminin yeni birim fiyat analizinde yer alan ve MB-03 ve MB-10 pozlarının

kapsamında olan imalatlar için söz konusu pozların sözleşmedeki teklif birim fiyatlarının, B-16.501/B Portland çimentosu için de MB-17 pozunun teklif birim fiyatının esas alınması gerektiği, bunun aksine her bir imalat kalemi için kamu birim fiyatlarının esas alınması sonucu kamu zararının oluştuğu görülmüştür.

MB-63 pozunun yeni birim fiyatının hatalı tespit edilmesi sonucu oluşan kamu zararından sorumlu olanlara ilişkin olarak ise;

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin “Yapı denetim görevlisinin yetkileri” başlıklı 15’inci maddesi, “Sözleşmede bulunmayan işlerin fiyatının tespiti” başlıklı 22’nci maddesi, “Geçici hakediş raporları” başlıklı 39’uncu ve “Geçici kabul” başlıklı 41’inci maddesi ile yürürlükte olan hiçbir kanun, yönetmelik, şartname ve kararda; “hakedişleri inceleyenlerin” görev ve sorumluluklarını belirten herhangi bir ifadenin yer almadığı görülmüş olup, inceleme işi, mahiyeti itibariyle hakediş raporlarının sadece matematiksel kontrolünden ibaret olduğundan, hakedişleri inceleyen sıfatıyla imzalayan teknik personele, raporlar üzerinde hiçbir değişiklik ya da düzeltme yapmadıkları sürece mali sorumluluk yüklenilmesinin mümkün olmadığı anlaşılmıştır.

Dolayısıyla kamu zararı konusunda; hakediş raporlarını sadece matematiksel olarak kontrol eden ve yeni birim fiyat hazırlanması sürecine dahil olmayan ... (... Dairesi Başk. Yard.), ... (Şube Müd.) ve ... (İnşaat Yük. Müh.)’na sorumluluk tevcih edilemeyeceği sonucuna varılmıştır.

Bu itibarla, ... TL tutarındaki kamu zararının;

Harcama Yetkilisi ... (... Dairesi Başk.) ile Gerçekleştirme Görevlileri; ... (İnş. Müh.- Hak. Düzenleyen), ... (... Proje Şube MÜd.- Hak. Düzenleyen), ... (İnşaat Müh.- Hak. Düzenleyen), ... (... Şube MÜd.- Hak. Düzenleyen), ... (... Şube MÜd.-Hak. Düzenleyen), ... (... MÜd. Yard.-Hak. Düzenleyen) ve ...(... MÜd.-Hak. Düzenleyen) 'a müştereken ve müteselsilen, 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 53'üncü maddesi gereği işleyecek faizleri ile ödettirilmesine, oy birliğiyle, karar verildi.